

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia

*Témahét az Alapfokú Művészetoktatási Intézmények számára
Képző - Iparművészet tanszak
(10 -12. évfolyam)*

Évszakok – színek - hangulatok TÜZZOMÁNC

Szerző: Sugár Ibolya

Lektorálta: Fükéné Walter Mária

Esztétikai - művészeti kompetencia

Évszakok – színek - hangulatok /témahét/ Tűzzománc

Ajánlott korosztály	3-4 osztály
Ajánlott időkeret	12x45 perc /4x45perc/
A modul közvetlen célja	Esztétikai érzék fejlesztése a különböző művészeti ágak összekapcsolása által. /Zene, film, költészet, festészet/ A gyermek befogadja a különböző művészeti ágak által közvetített értékeket, majd alkalmazza a képalkotásban. A képalkotás során az őt ért vizuális és esztétikai élményeket kreatív módon újrafogalmazza, ezáltal fejlődik önkifejező képessége.
A modul tartalma	Egy közösség, csoport kreatív együttműködésével, alkotó fantáziájával, közös gondolkodásával egy „közös” alkotás létrehozása. Minden tanuló Vivaldi: 4 évszak című zeneművének meghallgatásával, a hozzá kapcsolódó film megtekintésével a zenei és vizuális élmény alapján létrehoz egy színekkompozíciót, amely a nagy „közös”kép fontos alkotóelemét képezi.
Megelőző tapasztalat	A gyerekek korábban is csoportokat alkotva dolgoztak a vizsgatablón /a nagy „közös” kép/ megalkotásában. Minden tanuló elkészíti önállóan egyedi alkotását a megadott témában, majd az egyedi kompozíciók egymáshoz illesztésével esztétikai, kompozíciós elvek figyelembevételével létrejön a nagy „közös”képalkotás.
Ajánlott továbbhaladási irány	Meglátja és felfedezze a környezetének szépségeit, átélje annak pozitív hatását. A megélt esztétikai élmények személyiségfejlesztő hatásaival fejlessze egyéniségét. Lelkének finom rezdüléseit képes legyen értéktéremtésre, kreatív, alkotó felhasználására, képalkotásra.

<p>A kompetenciafejlesztés fókuszai</p>	<p>Személyes kompetenciák – érzelmi kompetenciák</p> <ul style="list-style-type: none"> - Érzelmek felismerése, tudatossága, kezelése, kifejezése - Saját érzelmek /önismeret, önbecsülés, önfejlesztés, önértékelés, önszabályozás, örömeire való készség/ - Önkifejezési készség - Önállóság <ul style="list-style-type: none"> - Mások érzelmeinek megismerése /kezelése, kifejezése / - empátia,- tolerancia - Fantázia - Személyi-és társas kompetenciák <ul style="list-style-type: none"> - Identitás - Másokkal való kooperáció - Alkalmazkodás - Értékcentrikus gondolkodás,- motiváltság - Sikerkezelés, kudarctűrés - Intellektuális kompetenciák <ul style="list-style-type: none"> - Információkezelés - Problémamegoldás - Kritikai gondolkodás - Művészi látásmód - Művészi kifejezőeszközök megértése, ismerete - Kreativitás - Szabálykezelés /pl.: időkeret betartása/ - Környezettudatos magatartás - Kommunikációs kompetenciák <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikációs normák betartása - Konfliktuskezelés, megoldási képesség <p>Kognitív kompetenciák</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anyagok kiválasztása, rendszerezése – rendszerező képesség - Anyagok alaposabb megismerése – ismeretszerző képesség - Színek tanulmányozása – ismeretszerző képesség
--	---

	- Fotók gyűjtése, tanulmányozása – ismeretszerző és rendszerező képesség
Kapcsolódási pontok	<p>Biológia, természetismeret, környezet /földrajz/ - fotók tanulmányozása</p> <p>Magyar nyelv és irodalom - gondolatok szóbeli megfogalmazása, verselemzés</p> <p>Rajz és műalkotások elemzése - színelmélet</p> <p>Ének-zene - Vivaldi: 4 évszak</p> <p>Számítógép, informatika - Internet /gyűjtőmunka/</p>
Támogató rendszer	<p>Johannes Itten : Színelmélet</p> <p>Nemcsics A.: Színtan</p> <p>Internet:http://időjárásjelentés.network.hu/video/zene/vivaldi_négy_évszak - tél - tavasz - nyár - ősz</p> <p>Kosztolányi: Vörös és sárga az ősz színe</p> <p>Kosztolányi: Mostan színes tintákról álmodom c. verse</p>

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

CSOPORTOK:

Önszerveződő csoportokban /4-5fő/, mely heterogén / különböző életkorú /növendékekből áll,- végzik a feladatokat. Ez szolgálja leginkább az alkotó együttgondolkodás fejlődését. Fontos az egymás gondolatainak, elképzeléseinek meghallgatása, a gondolatok különbözőségeinek elfogadása, tudomásulvétele.

ALKOTÁS:

A témahét folyamán az együttgondolkodás legfőbb hozadéka egy „közös” alkotás megszületése, amihez minden tanuló a maga elképzelését, munkáját adja, teszi hozzá /rész-egész viszonylatában/.Az esztétikai kompetenciák fejlesztése mellett a szociális kompetenciák fejlesztése is nagymértékben megvalósulnak ebben a formában.

KÖZÖS CÉLKITŰZÉS

Egy közös esztétikai értékrenden, szemléleten alapuló közös munka létrehozása, aminek létrejöttéhez mindenki hozzájárul a saját ötleteivel, véleményével, kis alkotásával. A sikeres összmunka eredményeként létrejött alkotás közös örömet, elégedettséget okozhat. A szociális kompetenciák mellett, azzal párhuzamosan az érzelmi, személyi, társas, intellektuális kompetenciák egész tárháza valósulhat meg. A személyiség fejlődése ezzel egy komplex folyamat eredménye lehet. Az érzelmi intelligencia fejlesztése kiemelt cél a művészetek által. Az esztétikai érzék fejlesztésével a gyermek befogadóvá válik, a befogadott értékeket alkalmazni tudja a mindennapok gyakorlati tevékenységeiben. Az értékkövető magatartás kialakításában jelentős szerepe van a vizuális, esztétikai élményanyagoknak, amelyet a művészetoktatás valósíthat meg elsősorban. Az alkotás folyamatában nemcsak saját érzelmeit ismeri fel, azokat tudatosan alkalmazza, hanem mások érzelmeit is lehetősége van megismerni, felismerni, kezelni az alkotás folyamatában. A „közös” kép összeállításánál az empátia, tolerancia, a beleélés, a másokkal való kooperáció, az alkalmazkodás lehetőséget teremt arra, hogy nemcsak az esztétikai kompetenciák teljesüljenek, hanem a szociális kompetenciák végtelen tárháza is megvalósuljon. Az alkotás folyamatában az a művészi kifejezőeszközök megismerésével /színek, formák, zene/ változik a művészi látásmód, emocionális alapon a környezettudatos magatartás is jelentős fejlődésen megy keresztül. A képalkotásban szerepet kapnak a színes festékek mellett a különböző „hulladékok” /rézhuval, rézforgács, üvegdarabok, törmelékek, stb./ A művészi rangra emelt „hulladékok” nemcsak a kreatív gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket fejleszti, emocionális, esztétikai alapon újrafogalmazódnak a képfelületen, - ezáltal a környezettudatos magatartás is jelentős fejlődést eredményezhet.

A megvalósult „közös” kép az”ÉVSZAKOK-SZINEK-HANGULATOK” az év végi vizsgakiállításán kerül bemutatásra.

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek Diák	Pedagógus
1 NAP 4x45 perc				
I. RÁHANGOLÓDÁS A feldolgozás előkészítése				
1-Ha én szín lennék,.....szín lennék. Miért?	5'	- közösségformálás - egymás iránti figyelem - figyelem összpontosítása		
II. Színekör 2- 6 tagú színekör Mi jut eszembe a színekről? - érzelmek - gondolatok - hangulatok - fogalmak Csoportalakítás szimpátia szerint történik.				
25'	- saját érzelmek felismerése, megismerése, tudatossága - mások érzelmeinek megismerése, felismerése - művészi kifejezőeszközök megismerése - véleményalkotás	Csoportmunka/plakátkészítés Csoportforgó	Színes filctollak, csomagolópapír	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. a.					
Színek jelentése a szakirodalom szerint	5'	- információkezelés - művészi kifejezőeszközök megismerése, megértése	Frontális / megbeszélés		
III. Zene és színek					
Zenehallgatás és a hozzá kapcsolódó film megtekintése. Vivaldi: Négy évszak Videó/zene	60'	- érzelmek felismerése megismerése tudatossága kezelése kifejezése - beleélés, fantázia - művészi látásmód - művészi kifejezőeszközök megértése, ismerete - érték-centrikusság	Projektor / filmvetítés		Laptop / Projektor http:időjárásjelentés. Network.hu.video/ze- ne/vivaldi-negy-ev- szak - tel - tavasz - nyar - ősz

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek Diák Pedagógus	
<p>VI. Egy közös kép elkészítése kollázs, montázs technikával.</p> <p>TÉL TAVASZ NYÁR ŐSZ</p>	<p>50'</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzelmek felismerése, tudatossága, kezelése, kifejezése - beleélés, fantázia - másokkal való kooperáció - alkalmazkodás - problémamegoldás - kritikai gondolkodás - művészi látásmód - művészi kifejezőeszközök ismerete, alkalmazása - kreativitás - rendszerszemlélet - önkifejezés 	<p>Csoportmunka / kooperatív tanulás</p>	<p>Színes papírok, filctollak, színes ceruzák, újságkivágások, színes fotók, képeslapok, torta papír, ragasztó, olló</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek Diák Pedagógus	
2 NAP 4x45 perc				
I. RÁHANGOLÓDÁS				
Köralakítás Évszakok kifejezése mozdulatokkal	15'	<ul style="list-style-type: none"> - szabálykezelés - társas kompetenciák - információkezelés - művészi kifejezőeszközök megértése - kreativitás 	Csoportjáték	
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA				
Tervezés - zenehallgatás A tervek értékelése. A továbbhaladási irány megbeszélése egyéni korrektúrában történik. /a tanulók különböző ritmusban, tempóban dolgoznak, alkotnak/	30'	<ul style="list-style-type: none"> - önmotiválás - önkifejezés - művészeti kifejezőeszközök alkalmazása - érzelmek kifejezése 	Egyéni munka	Színes filc, színes ceruzák, CD lejátszó
III. Előkészület az alkotómunkára				
Festékek, munkaeszközök előkészítése Lemez feldarabolása, Kiosztása személyek szerint Hulladéklemmek, drótok, üvegek előkészítése, kiosztása	10'	<ul style="list-style-type: none"> - helyes munkaszervezés - együttműködés - segítségnyújtás - tolerancia - másokkal való kooperáció 	Egyéni munka csoportmunka	Színes filc, színes ceruzák, CD lejátszó

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
IV. Alkotó munka					
<p>A csoportok megbeszélik az anyaghasználatot, színhasználatot, alapozási, technikai vonatkozásokat. Díszítési eljárások alkalmazási lehetőségeit, esetleges összehangolását.</p> <p>Lehetőség nyílik az egységes szemlélet kialakítására úgy, hogy mindenki egyéniségét tükröző alkotást hozzon létre.</p> <p>A lemezek csiszolással történő előkészítése.</p> <p>A lemezek alapozása: hátlap, előlap, szárítás, égetés.</p> <p>A lemezek száradása és égetésének ideje alatt, amit a tanár folyamatosan végez, az asztaloknál a díszítésre szánt hulladéklemmek válogatása, előkészítése, formázása zajlik.</p> <p>Az üvegtörmelék színek szerinti csoportosításával, rendezgetésével megindul a „képalkotás” folyamata.</p>		<p>110'</p> <ul style="list-style-type: none"> - érzelmek tudatossága kezelése kifejezése - saját és mások érzelmei - önkifejezés - önmotiválás - beleélés - fantázia fejlesztése - másokkal való kooperáció lehetősége - társas kompetenciák - tudatosság - szakmai ismeretek - környezettudatos magatartás emocionális alapon - pozitív érzelmek - alkotás öröme - önkifejezés - beleélés, fantázia - motiváltság - problémamegoldás - művészi látásmód 	<p>Egyéni/csoport</p> <p>Kooperatív csoportmunka</p> <p>Frontális/egyéni</p>	<p>Eszközök</p> <p>Rézlemezek</p>	<p>Kemence</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléklet Diák Pedagógus	
<p>A tanulók állandó eszmecserét folytatnak a készülő kép formai, színbeli sajátosságairól. Az alapozott lemezeken a kialakított formák elhelyezése, elrendeztetése történik a tanulók által.</p> <p>A drótokból, üvegekből létrehozott, festéssel, karcolással alakított kompozíciók égetése folyamatosan történik.</p> <p>Az alkotás folyamata a folytonos égetéssel beindul, a készültségi fázisok itt már különválnak, különbözőek- az égetési idő, egyéni haladási tempó, a kép nehézségi fokának stb. függvényében.</p> <p>A munkák értékelése, korrektúrája a kemencénél történik, a továbbhaladási irányok folyamatos felvázolásával.</p> <p>A tanári korrektúra mindenkinél egyénre szabott.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kommunikációs kompetenciák - intellektuális kompetenciák teljes körű megvalósítására van lehetőség /- problémamegoldás - kritikai gondolkodás - művészi látásmód - művészi kifejezőeszközök megértése, ismerete - kreativitás - környezettudatos magatartás/ - érzelmi kompetenciák teljes körű megvalósulása / Pozitív érzelmek, színek, formák érzelmeket gazdagító szerepe: harmónia-diszharmónia nyugalom-feszültség, szép-csúnya / 	<p>Egyéni munka csoportmunka</p>		

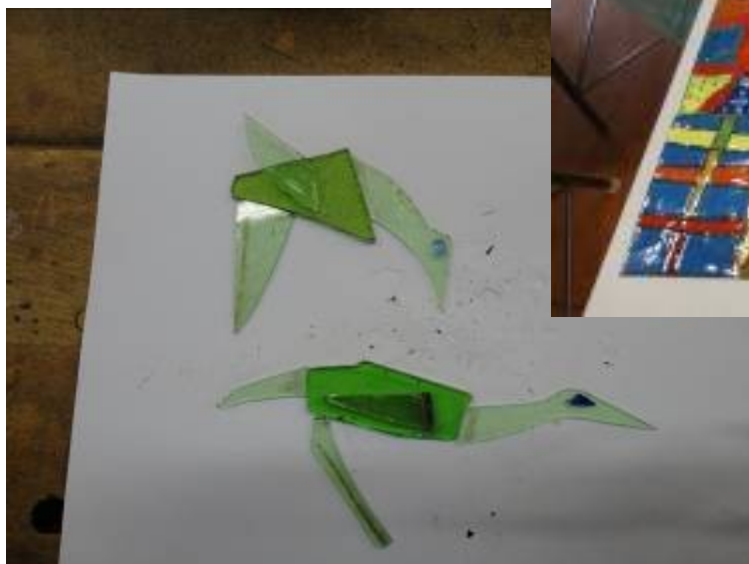
Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek Diák Pedagógus	
<p>V. ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA</p> <p>A munkafolyamat az óra végén megszakad az alapformák beégetésével. Rövid értékeléssel, a továbbhaladás lehetőségeinek felvázolásával. A munkaeszközök, festékek elpakolása, rendcsinálással fejeződik be az óra.</p>	15'	<ul style="list-style-type: none"> - munkaszervezés - idővel való gazdálkodás - rendezett, esztétikus környezet igénye 	Csoport/egyéni		

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek Diák Pedagógus		
3. NAP 4x45 perc					
I. RÁHANGOLÓDÁS					
<p>A feldolgozás előkészítése</p> <p>Csoportok szerinti helyfoglalás. Az előző nap elkészült munkák rövid értékelése. - tanulók által - tanár által</p> <p>Előkészülés a munkára</p>	<p>15'</p> <p>10'</p>	<ul style="list-style-type: none"> - helyes önértékelés - sikerkezelés, kudarcűrítés - kritikai gondolkodás - együttműködés - segítségnyújtás - személyes példamutatás 	<p>Frontális/csoport</p> <p>Frontális/egyéni</p>	<p>Eszközök</p>	
II. ALKOTÓ MUNKA					
<p>A munkafolyamat a csoportok szerint az asztaloknál történik. Alkotás közben egymással kommunikálva megbeszélnek, értékelik, rácsodálkoznak a munkákra.</p> <p>A tanár folyamatosan égeti a lemezeket és értékeli a munkafolyamatokat. Minden tanuló alkotása a kemencénél egyéni korrektúrában, egyéni értékelésben történik, személyre szabottan.</p> <p>Folyamatos az ösztönzés a folytatásra és a folyamatos munkára.</p>	<p>70'</p>	<ul style="list-style-type: none"> - közös gondolkodás - empátia, tolerancia - érték-centrikus gondolkodás - társas kompetenciák - kritikus gondolkodás - érzelmek kezelése kifejezése - önkifejezés - önmegvalósítás - beleélés, fantázia - másokkal való együttműködés, kooperáció - alkalmazkodás 			

<p>Előfordul, hogy az égetés során nem olyan lemez kerül ki a kemencéből, amit elképzelt a tanuló. Ilyenkor a tanár új irányok, új alternatívák felvázolásával segít a diákoknak. Az elkészült alkotásokból a tanulók a színek, formák, - esztétikai elvek figyelembevételével megalkotják a nagy „közös”képet. „ÉVSZAKOK-SZINEK- -HANGULATOK” címmel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - énkép és önismeret - érték-centrikusság - problémamegoldás - művészi látásmód - kreativitás - környezettudatos magatartás emocionális alapon - empátia, tolerancia - egymás gondolatainak megismerése, elfogadása 	<p>Csoportmunka</p>	<p>Kemence</p>
--	--	---------------------	----------------

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek Diák Pedagógus	
<p>A képzőművészet kifejezőeszközeinek (– vonal, folt, forma, szín-) felhasználásával egy kompozíció létrehozása volt a feladat. A kompozíciónak Vivaldi 4 évszak című zeneművének színhangulatait kellett vissza adni vonalakkal, színekkel, foltokkal, formákkal. Minden tanuló megalkotta a saját képi világát, mely részét képezi a nagy” közös” alkotásnak.</p> <p>Közben ismét: Vivaldi: Négy évszak zene illetve videó hallható - látható</p> <p>A lemezek összerendezésével, megkomponálásával, annak megtekintésével befejeződik a közös képalkotás, a közös munka.</p>	60'	<ul style="list-style-type: none"> - egymás gondolatainak, érzéseinek megismerése - közös gondolkodás - közös vizuális élményszerzés 	Csoport/egyéni		Kemence Laptop / Projektor

